

Οὐχ ἦττον διεφημίσθη ἄλλος Ἀγγλος ὁ Μέλ-
τον Πρίορ, ὅστις ὑπὸ τὸς σφαίρας καὶ τὰς ὀβί-
δας ἐξωγράφει τὰς μάχας διὰ τὰ «Εἰκονογρα-
φημένα Νέα» τοῦ Λονδίνου. Ἐν ἐκ τῶν μεγα-
λειτέρων κατορθωμάτων τοῦ καλλιτέχνου τοῦ-
του δημοσιογράφου ἦτο ὅτι κατὰ τὸν Ἀγγλο-
βοερικὸν πόλεμον τοῦ 1887 ἐτληγεράφησε τὴν
σύναψιν τῆς εἰρήνης πρὶν ἢ τὴν μάθην ἡ Ἀγ-
γλικὴ Κυβέρνησις.

Κατὰ τὸν Ρωσοτουρκικὸν πόλεμον διεκρίθη ὁ πολεμικὸς ἀνταποκριτὴς τῶν «Ἡμερησίων Νέων» Ἀρχιβάλδος Φόρβες. Οὗτος παρέστη εἰς τὴν περίφημον μάχην τῆς Σίπκας· ὁ δὲ τρόπος καθ' ὃν ἀπέστειλε τὸ περὶ αὐτῆς τηλεγράφημά του ἀποτελεῖ μέγαν ἄθλον. Ἄμα ἔμαθε τὴν ἔκβασιν τῆς μάχης, ἔφυγε τρέχων μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ ἵππου του εἰς τὸ Σεμλίνον, ὅπου ἦτο τὸ πλησιέστερον τηλεγραφεῖον, ἀπέχον 120 χιλίόμετρα. Εἰς κάθε εἴκοσι πέντε χιλίόμετρα ἀφη-

νεν ἕνα ἵππον σκασμένον καὶ ἵππευεν ἄλλον. Ὅταν δ' ἔφθασεν εἰς τὸ Σεμλίνον συνεκέντρωσε τὰς τελευταίας του δυνάμεις διὰ νὰ τρέξῃ εἰς τὸ τηλεγραφεῖον, ὅπου εἰς τὸ διάστημα ὥρας συντάξιε τηλεγράφημα δύο στηλῶν. Ἀφοῦ δ' ἐτελειώσε τὸ καθήκον του, ἐξηπλώθη εἰς ἕνα πάγκον καὶ ἐκοιμήθη ἀδιακίπως ἐπὶ εἰκοσιν ὥρας.

Ὡς μεγαλειτέρα δημοσιογραφικὴ ἐπιτυχία εἰς τὸν παρόντα πόλεμον θεωρεῖται ἡ τοῦ Μπαρτλετ, ἀνταποκριτοῦ τοῦ «Ἡμερησίου Τηλεγράφου», ὅστις πρῶτος ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἐφημερίδα τοῦ περιγραφὴν τῆς μάχης τοῦ Λουλέ-Μπουργάς. Τὴν ἐπιτυχίαν δὲ ταύτην ὀφείλει εἰς τὴν τύχην. Ἀσθενῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν ἐχθροπραξιῶν διέφυγε τὰς ἀσθηρότητας τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν, αἵτινες δὲν ἀφῆκαν τοὺς ἀλλοὺς ἀνταποκριτὰς νὰ λάβουν ἐγκαίρως πληροφορίας.

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

ΔΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

ΜΠΕΡΑ μαζί με την στοργήν, με την όλοϊαν την έ-
προιόισεν ή φύσις, πρέπει
νά έχη και γνώσεις πού θά
χαρίσουν ψυχική και σωμα-
τική υγεία εις τò παιδί,
γνώσεις πού θά τò γεμίσουν
χαράν, θά τò μεγαλώσουν
ως δύναμις αναγεννητρια
τòς έθνους και θά τò κάμουν

μεγάλο τοῦ ἔθνους παιδὶ καὶ πρὸ πάντων μεγάλῃν
τοῦ ἔθνους μητέρα.

Ὁ μέγας σκοπὸς τῆς μητρότητος εἶνε νὰ μῖς δώτῃ
ἐν ἀνθρώπινον ὄν ὑπέρτερον τῶν γονέων του.

Ἡ φυλή μας με τοὺς ἀπείρους κινδύνους τοῦ ἔχει γύρω της ἔχει ἀνάγκη νὰ ἐντιχῆται διαρκῶς, νὰ πολλαπλασιάζεται, νὰ γίνεται δυνατὴ καὶ ὡραία.

Ἡ πραγματοποίησις τοῦ εὐγενικοῦ αὐτοῦ σκοποῦ ἀνήκει κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Γυναῖκα — Μητέρα, στὴ γυναῖκα ποῦ θὰ φέρῃ στὸν ὀρίζοντα τὸν μουχλια μένον των προλήψεων, τῆς νωθρότητος καὶ τῆς ἀργίας — τὸ χρυσὸ φῶς τῆς ἀσχολίας, τῆς ἐργασίας ποῦ δίνει τὴν δύναμιν, τὴν ἀξίμην καὶ τὴν πόσον τῆς ἀνθρωπότητος. Διότι ἡ ἐργασία εἶνε ὁ ἄγρυπνος φρουρὸς τῆς ἀρετῆς, εἶνε ὁ χρυσοῦς κορὶκος ποῦ ἐνώνει στὴ φωτεινὴ του ἄλυσιο τοὺς δεσμούς τῆς στοργῆς καὶ τῆς ἀλληλεγγύης ὅχι μόνον των ἀτόμων τῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ των ἀτόμων τοῦ ἔθνους, καὶ των ἀτόμων τῆς ἀνθρωπότητος ὁλοκλήρου.

Ἡ Ἑλληνίς ἔπαιτε πλέον νά φυτοζωῇ. Δέν ἔχει

ὡς μόνον σχολὸν τοῦ βίου της· νὰ σκορπίξῃ γύρω της
ἀρώματα καὶ μειδιάματα, ὅπως ἔλεγον οἱ παλαιοὶ
ποιηταὶ μας Ἡ ἀνθρωπότης σήμερον ζητεῖ ἀπὸ κάθε
γυναίκα, κάθε ἔθνους ζητεῖ ἀπὸ τὴν γυναίκα—παῖδι
τόν καὶ ἡ λατρευτὴ Ἑλλάς ἀπὸ τὴν εὐγενεὴν Ἑλ-
ληνίδα, ζητεῖ δύναμιν καὶ ἐργασίαν καὶ πρόοδον. Ἡ
ἀνθρωπότης σήμερον θέλει νὰ βλέπῃ τὴν γυναίκα
νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ δοῇ, ζητεῖ ἀπ' αὐτὴν νὰ χύσῃ
αἷμα νέον εἰς τὸν ἀναιμικόν, τὸν κουρασμένον, τὸν
γέρικον ὁργανισμόν τῶν ἔθνων.

Καὶ ἰδιαίτερος ἡ λατρευτὴ μάς πατρίς, ἡ ὁποία ἐγέννησε γυναῖκας προδρομούς τῆς σημερινῆς φεμινιστικῆς κινήσεως πρὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν, πῆλὴ εἰς τὰς παραδόσεις τῆς ζήτητὸς ἀπὸ τὰς Ἑλληνίδας θυγατέρας τῆς νὰ δημιουργήσουν ὥραια καὶ δυνατὰ παιδιὰ, ὥραίους καὶ δυνατοὺς ἐφήβους, ὥραίους καὶ δυνατοὺς στρατιώτας ποὺ θὰ μὴς ὑπενθυμίζουν τὴν ἀριστοκρατικὴν καταγωγήν μας, σὰν νὰ κατέβηκαν ἀπὸ κάποιο ἀδύνατο συγλοβὰτ Τέλης. Καὶ θὰ μὴς τραγουδοῦν, καὶ θὰ μὴς σαλπίσουν τὸ δυνατό σάλπισμα τῆς ὁμορφίης καὶ τῆς ἀναγεννήσεως καὶ θὰ πῖνε μιὰ μέρα νὰ ξυπνήσουν τοὺς Θεοὺς ποὺ κοιμήθηκαν στὶς βαθεῖες σπηλιὰς τοῦ Ὀλύμπου καὶ ἐλητμονήθηκαν.

Καὶ τοῦτο, Κυρίαί μου, θὰ κατορθωθῇ πρὸ πάντων μὲ τοὺς νόμους τῆς ὑγείας τοῦ θὰ σκορπίσουν σφρίγος καὶ ζωὴ καὶ δῶναί μου στὴ φυλή μας καὶ θὰ προσφυλάξουν ἀπὸ τῆς μαύρης τοῦ Χάρου κατατροφή τῶν νέων τοῦ ἔθνους ὑπάρξεις καὶ δυνάμεις.

‘Ερ’ ὅσον ὁ πολιτιμὸς δὲν κατορθώνει νὰ προοδεύῃ ἀρκετά, ὥστε αἱ διαφοραὶ καὶ τὰ πολιτικὰ ζητήματα τῶν ἔθνων νὰ λύωνται μὲ διαιτησίαν καὶ ὄχι μὲ τὰ ὅπλα, ἐρ’ ὅσον τὸ λευκὸν ὄνειρον τοῦ εἰρηνοφιλοῦ Ἀυτοκράτορος δὲν κατορθώνει ν’ ἀπλωθῇ τὰ δολόευκα φερούγια του ἐπάνω στὴν ἀλλήλοσφαιζομένην ἀνθρωπότητα—ἡ ἀδικουμένη, ἡ πιεζομένη, ἡ συντριβομένη ἀδυναμία θὰ ᾔνε ἠναγκασμένη νὰ λαμβάνῃ τὰ τίμια ὅπλα εἰς χεῖρας πρὸς ἄμυναν Καὶ ὁ πόλεμος ἀπὸ χίλια σιδερένια ἄγρια στόματα θὰ σκορπίζῃ πόνο καὶ φρίκη, θάνατον καὶ ἐρήμωσιν ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ βασιλεύῃ ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς.

Ἀλλὰ νά, μέγα εἰς τὸ σπαρακτικὸ πανόραμα τῶν

*) Ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διακεκομμένη λογία καὶ ἱατροῦ καὶ Ἀγγ. Παναγιωτάτου ἐν διαλέξει γενομένη πρὸ ἱνὸς ἐν τῇ αἰδοῦσῃ τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συλλόγου καὶ Πτολεμαίου Α΄), παρισταμένην τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, διέγραψε τὰ καθήκοντα τῆς Ἑλληνίδος ὡς νοσοκόμου. Ἡ ὁμιλία αὕτη, ἥν ἡ συνεργασία ἡμῶν ἀπέστειλεν ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν, εἶνε ἑναρκτηρίου μάθημα τῆς διδασκαλίας τῆς περὶ Νοσηλείας καὶ Ὑγιεινῆς.

πληγωμένων, μέσα στα θραυμένα κόκκαλα, στα αίμοσταζόντα τραύματα, στα κολοβωμένα μέλη, στις σχισμένες σάρκας κάτω από μαρμαρένιο δολόλευκο όνειρο σ' ένα δόλοχο το ναό άρροπηγαίνει. Ναι, όλο κι' ανεβαίνει τα δόλφωνα καλοπάρτια του ναού ή λευκοφορεμένη όπτασία, όλο κι' ανεβαίνουν αι λευκοφόρες ίερείες με τα δροσερά πρόσωπα, με το γλυκό μειδίαμα, με το ευγενικό περπάτημα, με την άπαλη σαν το μουρουρίτιμα πηγής φωνή, και στο περπάτημά των απλώνεται και βασιλεύει της αδελφικής θεότητας ο ειρηνικός πέπλος και το λευκό άρροπάτημα της λευκής και παρήγορης όπτασίας έξωραΐζει τās θλίψεις; εικόνες, διώχνει τον πόνο και σβύνει τους γογγυσμούς. Η λευκή και παρήγορη όπτασία είνε ή εικών της νοσοκόμου, είνε ή εικών των άδελφών του έλέους με έπί κεφαλής τās λαοφιλήτους πριγκίπισσας του Έλληνικού θρόνου και την μέλλουσαν Βασιλισσάν μας πριγκίπισσαν Σοφίαν, που με το άρωμα της άφοσιώσεως των εις το ύπεροχον καθήκον της φιλανθρωπίας ζρογονούν τα χλωμή, τα άναιμικά, τα πονεμένα πρόσωπα των πληγωμένων και τα φωτίζουν με το γλυκό των χαμόγελο.

Ναι, ή νοσοκόμος είνε εις τον πόλεμον ή ίερεία που πατεί στον ύψηλότερο, τον ιδανικώτερο στυλοβάτη, που λειτουργεί στον χρυσοπόρφυρο ναό μιας μεγάλης και άθάνατης Θρησκείας—της Θρησκείας της αγάπης—που είνε άνωτερη του πάθους, που δεν γνωρίζει έχθρο και φίλο, αλλά και τους δύο αγαλλιάζει, περιτυλίγει άδελφωμένους στον ύπεροχον πέπλον των ευγενών άγωνων της φιλανθρωπίας και του αλτρουϊσμού. Και είνε τότε μεγάλο να αϊτθάνεται κανείς το έγώ του άνωτερον του Πάθους και του Μίσους.

Ίσως μερικά έξ ύμων θα έδιαβάτατε κάποτε ένα ποίημα του Γάλλου ποιητού Κοπλές διά τον νοσοκόμον: «Είνε νύχτα και μεταξύ των πληγωμένων φέρονται στη σκηνή ένα στρατιώτη σε κρίσιμη βαρεία κατάστασι. Ο άρρωπος νοσοκόμος στον έτοιμοθάνατον εκκείνον στρατιώτην άναγνωρίζει κάποιον θανάτιμον έχθρον του. Ο ίατρος δίδει τās πρώτας

βοηθείας, άναγράφει έπειγόντως φάρμακον, δίδει τās σχετικές διαταγās εις τον νοσοκόμον και φεύγει. Μένει τώρα μόνος ο νοσοκόμος με το όρολόγι στο χέρι, γιατί το φάρμακον πρέπει να δίδεται με ακρίβεια. Στα σκότη και στη μοναξιά της νύκτας στο μαύρο αϊτήμα του μίσους γιγαντώνεται μέσα στα στήθια του νοσοκόμου και για μία στιγμή μία μαύρη σκέψις περνά σαν άπταρπτό το πνεύμα του. Η σκέψις να μη δώση το φάρμακον και ν' αφήση στα χέρια του Χάρου τον έχθρο. Άλλ' όχι, ευθύς άμέσως ή λευκή θέα του καθήκοντος διώχνει την άπαισίαν σκέψιν από το μυαλό του, ο μικρός εκείνος νοσοκόμος γίνεται ύπεροχος στην ψυχή του μέσα, διώχνει το ταπεινό πάθος του μίσους και σαν άλλη θινός άφοσιωμένος άδελφός ξεαγορνά όλη την νύχτα στο προκεφάλι του έτοιμοθάνατου έχθρου. Το φάρμακον και ή όλη βοήθεια παρέχεται με αυτοθυσίαν και ακρίβειαν και ο πληγωμένος σώζεται».

Η χρυσή χαράγγη χαρίζει το φως της ζωής στον λαβωμένο και τις χρυσές ακτίνες του αλτρουϊσμού στον νικητή του Πάθους. Και ο μικρός εκείνος στρατιώτης θα είδε την ψυχή του να λάμψη στο αληθινό φως του Ίδανικού της αγάπης.

Άλλά μήπως στην πραγματικότητα ή Α. Μ. ή λαοφιλήτος Βασιλισσα των Ελλήνων κατά τον άτυχό πόλεμον του 97, που είχα την ευτυχία να ύπηρετήσω και έγώ ως τελειόφοιτος του Πανεπιστημίου μας, μήπως ή Α. Μ. με την διακρίνουσαν αυτήν φιλευπλαγχνίαν δεν έδωκε το παράδειγμα του αλτρουϊσμού, παρέχουσα τότεν περιποιήσιν εις τους Τούρκους πληγωμένους, όπην και εις τους Έλληνας στρατιώτας;

Τόσον μεγάλη, τόσον ύψηλή είνε ή έξευγενιστική αποστολή της νοσοκόμου του Έρυθρού Σταυρού και κάθε νοσοκόμου—άνωτέρα έχθρας, άνωτέρα μίσους, διότι ή νοσοκόμος είνε άφιρεωμένη εις το μέγα και ευγενικόν Ίδανικόν της άνακουφίσεως και της προόδου της ανθρωπότητας.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ω σύ, που πίσω απ' τ' άομα σου το πρόσωπο
Σέρνεις μαζί σου αλέτρι και βουνέντρα
Κ' εκεί που σπέρνεις αίμα, φλόγα, σίδερο,
Τάσθην πετούν της Δευτεριάς και της Ίδέας τα δέντρα:

Ω πνεύμα του Πόλεμου προαιώνιον,
Του Πλάστη ανταμοιβή και τιμωρία
Της άρετής και της κακίας των κόσμων Του,
Που άγνωστη θάταν δίχως σε στη Σφαίραν ή Ίστορία,

Ευλογημένο νάσαι! Στο καινί σου
Πλάθεις γενές Γιγάντων και Τιτάνων,
Εμπνέεις στη ομίλη Προαίτέλεια αγάμματα
Και κεραυνούς στη φόρμιγγα Πινδαρικών παιάνων.

Παντού στη Φύσι: Ουράνια, Γη και Πέλαγα,
Οι νόμοι σου είνε της Προόδου νόμοι
Και τρέμουν όλα τα Στοιχεία στο νεύμα σου
Και των Θεών ή δύναμι σκίβει μπροστά σου άκόμη.

Χωρίς έσέ λαοί ποιμένων θάμαστε
Δίχως προγόνων λάμριν ήμινέων.
Της δίδυμης σου κόρης δεν θα έλάτρευαν,
Νίκη και Δόξα, οι άνθρωποι στους θόλους των Πανθέων.

Σ' τα περάδια δένεις τα πειθίμα
Στων βασιληάδων των Ηρώων το στέμμα,
Που χύνουν στους λαούς με την αγάπη τους
Διαμάντια από το δάκρυ τους, ρομπίνια από το αίμα...

Η πάναγνη φωτιά σου όλα τ' ανθρώπωνε
Τα πάθη σβεί στη θεία σου κοίτημπίθρα.
Όλοι οι γενναίοι που πέφτουν, γίνονται Άγιοι,
Και Μάρτυρες, όσοι τη γη βάφουν μ' αίμάτων ρεϊθρα...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ

✱ ✱ ✱

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ

Ποιητής.—Φίλε μου σ' εύχαριστώ που έμεινες σ' αυτό-
λίστιον έως το τέλος του έργου μου και δεν έφυγες από
την πρώτην πράξιν.

Φίλος.—Ξέρεις, τα πόδια μου είχαν παγώση.

✱

Νεαρά κυρία.—Εις την εφημερίδα σας, κύριε συντά-
κτα, έδιάβασα τελευταία ένα πολύ παλιό άστυον.

Συντάκτης.—Παλιό; * Άλλά σείς τόσον νέα, κυρία,
πώς μπορείτε να κρίνετε αν είνε παλιό;